

До Председателя на научно жури
Определено със заповед № РД38-792/21.12.2017
на Ректора на Софийски университет

Р е ц е н з и я

За конкурса за АД „доцент“ в областта на висшето образование 7. здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. медицина и научна специалност „педиатрия – детска трансплантология”,

За нуждите на Софийски университет, Медицински факултет, Катедра по вътрешни болести, фармакология и клинична фармакология, педиатрия, епидемиология, инфекциозни и кожни болести, София,

Обявен в ДВ бр. 83/17.10.2017 год. и на интернет страницата на СУ, МФ – София.

От проф. д-р Тоньо Илиев Шмилев, дм,

научна специалност педиатрия и детска пулмология и фтизиатрия

Медицински университет, МФ – Пловдив, Катедра по педиатрия и медицинска генетика,

Определен въз основа на решение на ФС на МФ (протокол № 58 от 6.12.2017 год.) и със заповед № РД38-792/21.12.2017 год. на Ректора на СУ, София за член на НЖ по провеждане на конкурс за АД „доцент“, за нуждите на УБ „Лозенец“, МФ, СУ „Климент Охридски“, София.

Адрес за контакти: 4000 Пловдив, -

бул. „Васил Априлов”15А,

сл. тел. 032 602 250, GSM 0898 562 366,

e-mail: t.shmiley@gmail.com

Конкурсът е обявен по надлежния ред, след решение на ФС на МФ, СУ-София. Рецензирането на материалите, представени за конкурса, се основава на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на АД в СУ, МФ-София и Качествени критерии за развитие на академичния състав на СУ, МФ-София.

На обявения конкурс за доцент по научната специалност „Педиатрия” са представени документите на един участник, допуснат до участие от Комисия по прием, на необходимите документи – д-р Йорданка Георгиева Узунова.

1. Кратки биографични данни:

Д-р Узунова завършва медицина в МА-София през 1988 год. придобива специалност по „детски болести – 1995 год. и ОНС „доктор“ за защита на труд на тема „Ранен постоперативен период при деца с чернодробна трансплантация“ през 2016 год. има завършен сертификационен курс по спирометрия и курс по абдоминална ехография при деца. Работила е като лекар педиатър в ДО на Окръжна

болница Видин, а от 1999 год. като педиатър и лекар-преподавател в УБ „Лозенец“, София. Участва активно в обучение по педиатрия на студенти и лекари по програми СДО. Участник е в повечето научни разработки на колектива на болницата по теми в областта на трансплантологията и обща педиатрия.

Член е на БЛС, БПА, Българското дружество по трансплантология, ILTS и ESOT. Владее добре английски и руски езици.

Работи с компютри и друга офис техника.

2. **Учебно-преподавателска дейност.** Като хонорирован преподавател по направление „педиатрия“ към МФ, СУ, кандидатът представя учебна натовареност с упражнения по педиатрия с 5-ти курс медицина, ОКС „магистър“ и втори курс „медицинска сестра“, ОКС „бакалавър“, както и упражнения със стажанти. Участва редовно в изпитна комисия със студенти по медицина. За учебните 2013/2104, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 и 2017/2018 год. има 1998 учебни часа (над 400 часа за година) проведени упражнения и 2017,4 обща учебна натовареност по дисциплината „педиатрия“ със специалности: медицина, мед. сестра, стажант-лекари и стажант-мед. сестри. През последния семестър води упражнения и с англоговорящи студенти (90 упражнения за 1 семестър). Участието ѝ в изпитна комисия по педиатрия през посоченото време е с 29,4 часа учебна натовареност.

Познавам лично д-р Узунова като трудолюбива, усърдна, прецизна, комуникативна и добре работеща в екип, с колеги от други клиници и други научни организации, със студенти и с малките си пациенти. При това оценявам високо нейните лекторски умения.

На базата на изложеното си позволявам да дам отлична оценка на учебно-преподавателската дейност на д-р Узунова.

3. **Научно-изследователска дейност.** Кандидатът представя списък на публикациите си за участие в конкурса, който включва 19 публикации и 16 научни съобщения. Сред публикациите има 1 дисертационен труд и автореферат към него, 1 монография, 1 съавторство в ръководство, 1 публикация в сборник с материалив, 3 публикации в научни издания в чужбина и 11 публикации в периодични издания в България. От научните съобщения – 3 са на международни научни форуми и 13 на национални научни форуми. По-малко от 25 % от представените публикации на д-р Узунова са литературни обзори.

Д-р Узунова представя още списък от 3 публикации и 13 участия с доклади и постери на национални и международни форуми, свързани с дисертационния труд за присъждане на НОС „доктор“. Така общият брой на публикациите става 22, а на научните съобщения 31.

Материалите по конкурса са представени според правилника на СУ, с достатъчен доказателствен материал, логична подредба и отличен естетически вид.

Публикациите и научните съобщения на д-р Узунова са в следните основни направления: 1. Детека чернодробна трансплантология (25 на брой), като в тях въпросът е разгледан комплексно – индикации и контраиндикации за ЧТ, проучвания свързани с протичането на ранния постоперативен период, прогностични фактори, дългосрочна прогноза, ранни и късни усложнения, рехабилитация, физическо и психомоторно развитие на пациентите подложени на трансплантация, проучвания свързани с донорството от живи донори. 2. Обща педиатрия, като публикациите тук са свързани с патологията на дихателната система, пикочо-отделителната система, ставните заболявания у децата и наскелитните синдроми.

В представените трудове кандидатът е единствен автор в 10 от публикациите и съобщенията, първи автор в 20, втори автор в 9, трети и следващ автор в 14. А това е един добър атестат за възможностите на д-р Узунова да генерира идеи, да организира и реализира изпълнението им.

Научните списания в които са реализирани публикациите са 6 (2 чуждестранни).

Цитатната справка за д-р Узунова показва 12 цитирания в България, 1 в чужбина (в сп. без IF) или общо 13 цитирания. Изключени са самоцитирания.

Д-р Узунова има публикации в списания с IF - International Journal of Sciences: Basic and Applied Research и Proceedings AIP. Общият IF е 0,741, а индивидуалният IF е 0,168.

Не са представени данни за участие в научноизследователски проекти.

За всички посочени научни постижения е представен съответния доказателствен материал.

4. Оценка на приносите на научните трудове на кандидата за цялостното му академично развитие. Проследявайки научната продукция на д-р Узунова трябва да отбележа изявата на една тенденция на можещ и търсец изследовател, съчетал в себе си добрия клиницист и учения използващ съвременни диагностични и терапевтични методи, като винаги ориентацията му е към подобряване на диагностичния процес и проследяването на болното дете. Оценявам високо умението на кандидата да извършва клиничноориентирана научна дейност, да изведе резултатите от лабораторията при леглото на пациента, а не да се ограничи в публикации в списания и съобщения на форуми.

Приемайки представените за рецензия приноси, ги отбелязвам както следва:

I. В областта на детската чернодробна трансплантология.

1. В дисертационния труд и едноименната монография (първи по рода си трудове у нас), вниманието е насочено към ранните постоперативни усложнения, които подлагат на риск оцеляването на пациента и без преодоляването на които работата на целия екип извършил трансплантацията остава напразна. Особено подробно са проучени рисковите фактори за възникване на инфекциозни усложнения в ранния постоперативен период и тяхното значение за изхода на трансплантацията.
2. Много важен принос е предложеният за пръв път у нас в подобно проучване бинарен регресионен статистически модел за оценка на риска от постоперативни усложнения и в частност на летален изход. Две публикации (III.1 и III.3) са посветени на разработването и прилагане на статистически прогностични модели в детската трансплантология. Това са първите проведени у нас изследвания в посочената област. Получени са формули за пресмятане на вероятността за усложнения, като функция на статистически значимите фактори и са определени конкретните фактори.
3. Приносът на публикации II.2 и II.3 е в разглеждането на въпросите за острата чернодробна недостатъчност (ОЧН) и чернодробната трансплантация (ЧТ), като лечебен метод откриващ по-добри перспективи за спасяване на тези пациенти. Посочени са прогностичните модели, използвани за селекция на децата нуждаещи се от трансплантация.
4. Важен принос е дългосрочното проследяване на трансплантираните пациенти (трудове II.2, IV.2, VI.2 и VI.4), което д-р Узунова прави в специализирания център и връзката, която реализира с общопрактикуващите лекари. Това сътрудничество помага за решаване на дългосрочните проблеми и подобряване на прогнозата.
5. В трудовете IV.3, IV.4 и IV.5 е отделено необходимото внимание на подобряването на качеството на живот на трансплантираните деца, зависещо основно от доброто им

физическо и психическо здраве, от правилно планираната рехабилитация, адекватния хранителен режим, които водят до компенсиране на изоставането в психомоторното развитие на децата под 1-год. възраст.

6. Принос с потвърдителен характер са публикациите свързани с разглеждане на случай с болестта на Уолман – авторът доказва, че ЧТ при тази патология е животоспасяваща процедура, а не дефинитивно лечение. Противно на това при синдрома на Budd-Chiari независимо от наличието на множество други терапевтични подходи, ЧТ е единствената спасителна терапия при фулминантното протичане на тази патология.

В заключение д-р Узунова познава отлично, задълбочено изучава и споделя резултатите си с научната общност и в момента може да бъде посочена като най-добре запозната у нас с проблемите на ЧТ и в частност с тези възникнали в ранния постоперативен педиод при деца.

- II. В публикации IV.7, IV.10, IV.11, VI.3, VI.8, VI.9, VI.10, VC.11 и VI.12 обръщам внимание върху следните потвърдителни приноси:
1. Описанието на случай на болестта на Кавазаки с първоначални изяви от страна на дихателната система – рядка възможност, която трябва да се познава.
  2. Потвърдителен принос е съобщението на два случая в едно семейство с фамилна хиперолестеринемия и резултатите от ранната диагноза и лечение по отношение риска от ранна коронарна склероза и миокардна исхемия.

Заклучение:

Д-р Йорданка Узунова е опитен и ерудиран лекар, учен и преподавател. Като асистент към Катедра по вътрешни болести, фармакология и клинична фармакология, педиатрия, епидемиология, инфекциозни и кожни болести, към МФ на СУ, София, тя има организационен опит, който и позволява да се справи с сложните задачи, които ежедневно ѝ се поставят за решение. Познавам я от няколко години и имам отлични впечатления чрез контактите ни по различни поводи.

Продукцията на научното творчество на кандидата отговаря по обем и качество на изискванията за доцент по «Педиатрия», отразени в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ, МФ-София. Повечето трудове са оригинални и с автентични резултати в една нова област за медицината у нас. Те са плод на дългогодишни търсения с използване на трудоемки методики. Приносите са безспорни и „разширяват хоризонта“ на познанията ни за многобройните въпроси свързани с чернодробната трансплантация на деца. Мога да кажа, че това е българската „следа“ в тази научна област на медицината. Тя трябва да бъде затвърдена. За това е необходимо набиране на още материал и опит, и на нови допълнителни доказателства. А времето е пред д-р Узунова и нейния екип.

Всичко това ми дава основание убедено да препоръчам на уважаемите членове на ИЖ да дадат положителен вот за присъждане на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „педиатрия“ на д-р Йорданка Георгиева Узунова.

1.02.2018 год.
гр. Пловдив

С уважение:
/проф. Т. Шмилев/